ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Lieta Nr.A42065010
143/AA43-0933-12/8

Rīgā 2012.gada 2.oktobrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente I.Kaļiņina,
tiesnese R.Paegle un tiesnesis M.Vīgants,

rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par *I.V.*, personas kods */personas kods/*, saukšanu pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.[12] pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu sakarā ar *I.V.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 29.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) Muitas kriminālpārvaldes amatpersonas 2010.gada 14.janvārī veica pasažieru vilciena Sanktpēterburga-Rīga Nr.037 pārbaudi. Pārbaudes gaitā konstatēts, ka 11.vagona pasažieris *I.V.* personīgajā bagāžā no Krievijas Federācijas ieveda Latvijas Republikā 19 960 cigaretes „More American blend" (turpmāk – Preces), kas pārsniedz normatīvajos aktos noteikto ievešanai atļauto daudzumu. *I.V.* ir pārkāpis likuma „Par akcīzes nodokli" 21.panta ceturtās daļas 1.[1] punkta un likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 6.panta 11.daļas nosacījumus. Nedeklarētā Prece tika aizturēta un izņemta, pamatojoties uz 2010.gada 14.janvāra Mantu un dokumentu apskates un izņemšanas protokolu Nr.0023-10.

2010.gada 14.janvārī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.BN001212 (turpmāk – Protokols) par *I.V.* izdarīto administratīvo

pārkāpumu. Pārkāpums kvalificēts pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 201.[12] panta.

Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas process iestādē noslēdzās ar VID ģenerāldirektora 2010.gada 4.jūnija lēmumu Nr.22.5/29199 (turpmāk – Lēmums), ar kuru *I.V.* uzlikts naudas sods Ls 250 apmērā.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, *I.V.* vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot Lēmumu atcelt turpmāk norādīto iemeslu dēļ.

[2.1] Pieņemot Lēmumu, nav ievērotas Administratīvā procesa likuma 49.panta ceturtās daļas prasības, proti, VID *I.V.* sūdzību saņēma 2010.gada 9.martā, līdz ar to Lēmums saskaņā ar Administratīvā procesa likumā noteikto administratīvā akta izdošanas termiņu bija jāpieņem vēlākais 2010.gada 9.aprīlī.

[2.2] Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas gaitā 2010.gada 1.februārī un 2010.gada 22.februārī *I.V.* paskaidroja, ka 2010.gada 14.janvārī, iebraucot Latvijas Republikā ar vilcienu Sanktpēterburga-Rīga Nr.037, Muitas kriminālpārvaldes darbiniekiem tika pateikts, ka *I.V.* ir deklarējamās preces (Muitas darbinieki vagonā nebija ienākuši), bet Muitas kriminālpārvaldes darbinieki, nedeva (neatļāva) iespēju preces deklarēt un samaksāt nodokļus.

[2.3] Administratīvā pārkāpuma lietas materiālos nav neviena dokumenta, ka Muitas kriminālpārvaldes darbinieki veica atkārtotu pārbaudi pēc Muitas darbiniekiem. Turklāt paskaidrojumā ir norādīts, ka *I.V.* ar automašīnu mēģināja iebraukt Latvijas Republikā caur Grebņevas muitas kontroles punktu.

[2.4] 2010.gada 15.janvārī VID tika iesniegts lūgums atļaut Preces atmuitot, bet atbilde nav saņemta.

[2.5] Pieņemot Lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.F46-BF001212, nav vispusīgi izvērtēti lietas apstākli un pierādījumi. *I.V.* nekādā veidā nemēģināja izvairīties no muitošanai pakļauto preču deklarēšanas, nebija nodoma kontrabandas ceļā ievest Latvijas Republikā, apejot muitas kontroli, līdz ar to administratīvais pārkāpums ir nepamatoti kvalificēts pēc Latvijas APK 201.[12] panta.

[3] VID rakstveida paskaidrojumos tiesai norāda, ka *I.V.* sūdzību ar lūgumu atcelt VID Muitas pārvaldes Latgales muitas kontroles daļas vadītāja vietnieces 2010.gada 22.februāra lēmumu Nr.F46-BF001212 (turpmāk – sākotnējais lēmums) ir nosūtījis VID 2010.gada 8.martā. Ņemot vērā vispārēju principu, ka pa pastu sūtītu dokumentu uzskata par saņemtu septītajā dienā, uzskatāms, ka VID *I.V.* 2010.gada 8.marta sūdzību ir saņēmis 2010.gada 15.martā. Tādējādi atbilstoši LAPK 284.pantam sūdzības pēdējā izskatīšanas diena bija 2010.gada 16.aprīlis. No lietas materiāliem redzams, ka 2010.gada 16.aprīlī VID ģenerāldirektore, pamatojoties uz likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 4.panta otrās daļas 7.punktu un Administratīvā procesa likuma

64.panta otro daļu, pieņēma lēmumu Nr.22.5/18843, ar kuru nolēma pagarināt *I.V.* sūdzības izskatīšanas termiņu līdz 4 mēnešiem.

Tādējādi, pieņemot Lēmumu 2010.gada 4.jūnijā, VID ir ievērojis procesuālo termiņu apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšanai.

[4] Administratīvā rajona tiesa ar 2011.gada 29.marta spriedumu grozīja *I.V.* piemēroto sodu par izdarīto pārkāpumu un noteica to Ls 80 apmērā. Tiesas spriedums pamatots šādi.

[4.1] Pārbaudot, vai VID ievērojis Lēmuma izdošanas termiņu, tiesa konstatēja, ka *I.V.* sūdzību ar lūgumu atcelt sākotnējo lēmumu ir nosūtījis VID 2010.gada 8.martā un VID to saņēma 2010.gada 15.martā, līdz ar to sūdzības pēdējā izskatīšanas diena bija 2010.gada 15.aprīlis. VID ģenerāldirektore, pamatojoties uz likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 4.panta otrās daļas 7.punktu un Administratīvā procesa likuma 64.panta otro daļu, lēmumu Nr.22.5/18843, ar kuru nolēma pagarināt *I.V.* sūdzības izskatīšanas termiņu līdz 4 mēnešiem (2010.gada 16.augusts), pieņēma 2010.gada 16.aprīlī. Tiesa atzina, ka VID, pieņemot lēmumu par sūdzības izskatīšanas termiņa pagarināšanu 2010.gada 16.aprīlī, ir pieļāvis procesuālu pārkāpumu, bet Lēmums lietā pieņemts 2010.gada 4.jūnijā, proti, iekļaujoties termiņa pagarinājumā. Tiesa atzina, ka izskatāmajā gadījumā atbildētāja pieļautais procesuālais pārkāpums nevarēja ietekmēt izdodamā administratīvā akta saturu, līdz ar to uzskatāms par nebūtisku.

[4.2] Saskaņā ar LAPK $201.^{12}$ pantu (*redakcijā uz pārkāpuma brīdi*) par muitošanai pakļauto preču vai citu vērtību ievešanu Latvijas Republikas muitas teritorijā vai izvešanu no tās, apejot muitas kontroli vai noslēpjot šīs preces vai citas vērtības no šādas kontroles, vai nedeklarējot, vai izmantojot viltotus muitas vai citus dokumentus, vai citādā nelikumīgā veidā (kontrabanda), uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz divsimt piecdesmit latiem, (..) konfiscējot šīs preces vai citas vērtības.

Lietā nav strīda par to, ka *I.V.* ieveda Latvijas Republikas teritorijā Preces, kas norādītas 2010.gada 14.janvāra pārbaudes aktā Nr.0023-10.

Lietā ir strīds par to, vai VID pamatoti un likumā noteiktā kārtībā ir piemērojis pieteicējam administratīvo sodu Ls 250 apmērā, kas paredzēts LAPK $201.^{12}$ pantā.

[4.3] Likuma „Par akcīzes nodokli" 21.panta ceturtās daļas $1.^{1}$punkts nosaka, ka no nodokļa atbrīvo akcīzes preces, kuras ir fiziskās personas personīgajā bagāžā, kas par tādu uzskatāma likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" izpratnē, un kuras šī persona ieved no ārvalsts, kas nav dalībvalsts, nepārsniedzot šādus daudzumus, ar nosacījumu, ka šāda preču ievešana nav komerciāla: tabakas izstrādājumus: a) 40 cigaretes, b) 20 cigarillas, c) 10 cigāri, d) 50 g smēķējamās tabakas, e) šā panta ceturtās daļas 1.punkta a, b, c un d apakšpunktā minētie tabakas izstrādājumi jebkurā kombinācijā, ja

procentu daļa, ko izmanto no individuāli noteiktajiem daudzumiem, kopā nepārsniedz 100 procentus.

Katrs šā panta ceturtās daļas 1.punkta a, b, c un d apakšpunktā norādītais daudzums atsevišķi veido 100 procentus no attiecīgajā apakšpunktā norādītā tabakas izstrādājuma daudzuma.

Padomes 1983.gada 28.marta Regulas (EEK) Nr.918/83, ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem, 46.panta 1.punktā ir noteikts ievesto preču daudzuma ierobežojums, pārsniedzot kuru, personai, kura šķērso Eiropas Savienības dalībvalsts robežu no trešajām valstīm, tās muitas iestādē ir jādeklarē.

Saskaņā ar Padomes 1992.gada 12.oktobra Regulas (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas Muitas Kodeksa izveidi 59.panta 1.punktu visām precēm, kuras nodod kādā muitas procedūrā, ir jābūt deklarētām šai muitas procedūrai. Regulas A sadaļa nosaka kārtību, kādā ir iesniedzamas rakstveida deklarācijas. No Regulā ietvertajām tiesību normām ir secināms, ka personai ir pienākums deklarāciju iesniegt muitas iestādē pirms precēm tiek piemērota kāda no muitas procedūrām. Regula pieļauj iespēju personai labot iesniegto deklarāciju, tomēr neparedz iespēju aizpildīt deklarāciju tad, kad muitas iestādes darbinieki, veicot muitas kontroli, ir atklājuši personas pieļauto pārkāpumu, nedeklarējot preces muitas procedūrai.

Atbilstoši muitas procedūras regulējošiem normatīviem aktiem deklarēšanas pienākums rodas no preču ievešanas, izvešanas fakta. Minētais pienākums nav saistīts vai pakārtots muitas amatpersonu uzaicinājumam deklarēt preces.

Ņemot vērā iepriekš citētās tiesību normas, secināms, ka *I.V.*, ievedot Preces, kuru kopējais daudzums pārsniedz atļauto ievedamo daudzumu, ko var ievest nedeklarējot, bija pienākums aizpildīt muitas deklarāciju un piemērot ievedamajām precēm muitas procedūru, lai varētu aprēķināt ievedmuitas nodokli.

Līdz ar to *I.V.*, ievedot Latvijas Republikas muitas teritorijā slēptā veidā tādu cigarešu daudzumu, kas pārsniedz likuma „Par akcīzes nodokli" 21.panta ceturtās daļas 1.[1]punktā paredzēto normu, un tās nedeklarējot muitas iestādei, ir izdarījis pārkāpumu, par kuru administratīvā atbildība ir paredzēta LAPK 201.[12] pantā.

Ņemot vērā iepriekš konstatēto, tiesa atzina, ka Lēmums ir pieņemts atbilstoši materiālo tiesību normām.

[4.4] Izvērtējot *I.V.* argumentus, ka ir vēlējies cigaretes deklarēt, taču vagonā nebija iegājuši muitas darbinieki, līdz ar to pieteicējam nebija dota iespēja preci deklarēt, savukārt Muitas kriminālpārvaldes amatpersonas preci deklarēt neļāva, jo muitas amatpersonas ir ieinteresētas pieteicēju aprunāt, lai paaugstinātu savus darba rādītājus kontrabandas apkarošanā, tiesa norādīja turpmāko.

LAPK 201.[12] pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvu veido muitošanai pakļautu preču ievešana Latvijas Republikas muitas teritorijā, preces nedeklarējot. Tas nozīmē, ka, lai konstatētu pārkāpumu, ir jākonstatē tiesību normā minētās darbības – muitošanai pakļautu preču ievešana Latvijas Republikas muitas teritorijā, preces nedeklarējot, turklāt nav svarīgi, vai persona minēto administratīvo pārkāpumu ir izdarījusi tīši vai aiz neuzmanības. Tādējādi, lai pārkāpēju varētu atbrīvot no administratīvās atbildības, pārkāpuma iemesliem būtu jābūt tādiem, kurus pārkāpējam objektīvi nav bijis iespējams novērst. Tiesa kritiski vērtēja *I.V.* argumentus, ka Muitas kriminālpārvaldes amatpersonas ir ieinteresētas pieteicēju aprunāt, proti, ka *I.V.* nav vēlējies preces deklarēt, lai paaugstinātu savus darba rezultātus. Lai arī *I.V.* savos paskaidrojumos un pieteikumā tiesai norāda, ka ir vēlējies preci deklarēt, bet viņam tas nav atļauts, taču no lietas materiāliem nav konstatējama *I.V.* griba ievedamo Preci deklarēt. Kā konstatējams no VID Muitas amatpersonu dienesta ziņojumiem, Muitas kriminālpārvaldes amatpersonas veica atkārtotu pārbaudi pēc tam, kad pārbaudi vagonos bija veikuši muitas darbinieki un bija piedāvājuši veikt mutisku deklarēšanu, ko *I.V.* neizdarīja. *I.V.* neizmantoja arī iespēju deklarēt Preces atkārtotas pārbaudes laikā, un *I.V.* personīgajās mantās tika atrasta nedeklarēta prece – cigaretes. Turklāt no *A.M.* dienesta ziņojuma izriet, ka *S.S.* (persona, pie kuras arī tika atrasta nedeklarēta prece – cigaretes) izteicis vēlmi cigaretes deklarēt, savukārt attiecībā uz *I.V.* nav norādīts, ka *I.V.* būtu izteicis vēlmi deklarēt Preces. Arī no A.Priedes paskaidrojuma izriet, ka iespēja deklarēt ievedamo preci bija gan pirmās pārbaudes laikā, ko veica muitas darbinieki, gan pirms atkārtotas pārbaudes uzsākšanas, ko veica Muitas kriminālpārvaldes amatpersonas. Izskatāmajā gadījumā tiesa lielāku ticamību piešķīra amatpersonu sniegtajai informācijai, tiesa nekonstatēja amatpersonu ieinteresētību *I.V.* nepamatoti aprunāt, bet *I.V.* iebildums, ka Muitas kriminālpārvaldes amatpersonas iespējams vēlējās izspiest no *I.V.* kukuli neapstiprinās ar lietā esošajiem materiāliem, turklāt kā secināms no *I.V.* paskaidrojumiem, viņš ar iesniegumu par šādu faktu tiesībsargājošās iestādēs nav vērsies. No lietas materiāliem konstatējams, ka *I.V.* ir atteicies parakstīt gan administratīvā pārkāpuma protokolu, gan pārbaudes aktu, gan mantu un dokumentu apskates un izņemšanas protokolu, kā arī ir atteicies no paskaidrojumu sniegšanas.

[4.5] Lēmums satur piemēroto tiesību normu uzskaitījumu, kā arī atbildētājs Lēmumā ir vērtējis *I.V.* iebildumus, tostarp arī *I.V.* 2010.gada 14.janvāra iesniegumā izteiktos. Tā kā tiesa atzina, ka *I.V.* ir izdarījis pārkāpumu, par kuru administratīvā atbildība ir paredzēta LAPK 201.[12] pantā, un minētā panta sankcija kā papildsodu paredz preču konfiskāciju, nav pamatots *I.V.* lūgums atļaut atmuitot ar VID Muitas pārvaldes Latgales muitas kontroles punktu vadītājas vietnieces 2010.gada 22.februāra lēmumu ir konfiscētās Preces.

[4.6] Atbilstoši LAPK 32.panta pirmās un otrās daļas nosacījumiem tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, var grozīt piemērotā soda apmēru un, lai noteiktu konkrēto soda apmēru, tiesai ir jāveic lietderības apsvērumi, proti, tiesai ir jāizvērtē, kāds soda apmērs būtu piemērojams konkrētajā gadījumā par LAPK 201.[12] panta prasību pārkāpumu.

[4.7] *I.V.* ir izdarījis administratīvo pārkāpumu, par kuru sods paredzēts LAPK 201.[12] pantā. Par šo pārkāpumu *I.V.* ir piemērots maksimālais LAPK 201.[12] panta sankcijā paredzētais sods Ls 250.

VID, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, ir vērtējis pārkāpuma raksturu un sabiedrisko bīstamību, pārkāpēja personību, vainas pakāpi, kā arī to, ka *I.V.* gada laikā nav sodīts par līdzīgu pārkāpumu. Tiesa atzina, ka VID, pieņemot lēmumu par administratīvā soda apmēru, piemērojis pārkāpējam maksimālo sodu. Tiesa piekrita VID viedoklim, ka minētais pārkāpums nav atzīstams par maznozīmīgu, bet LAPK 22.pantā noteikto soda mērķi izskatāmajā gadījumā ir iespējams sasniegt ar mazāku sodu – Ls 80 apmērā.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 29.marta spriedumu *I.V.* iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot spriedumu atcelt, un atļaut pieteicējam atmuitot ievesto Preci.

[6] Apelācijas instances tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā VID *I.V.* sūdzību par Lēmumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu, un papildus norāda, ka Muitas kriminālpārvaldes reids tika veikts pēc VID Muitas pārvaldes darbinieku pārbaudes, līdz ar to nevarēja rasties situācija, ka *I.V.* nebija iespējas deklarēt ievedamās preces – cigaretes.

[7] Atbilstoši Latvijas APK 289.[21] panta otrajai daļai Administratīvā apgabaltiesa apelācijas sūdzību izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[8] Saskaņā ar Latvijas APK 289.[22] panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa taisa nolēmumu administratīvā pārkāpuma lietā atbilstoši šā kodeksa divdesmit trešās „a" nodaļas prasībām.

Pārbaudījusi lietā iesniegtos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms, ņemot vērā turpmāk norādīto.

[9] Administratīvā apgabaltiesa, izvērtējot pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju, atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi un vispusīgi izvērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus. Apgabaltiesa saskaņā ar Latvijas APK 289.[13] panta trešo daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas

apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai (sk. sprieduma 4.punktu) un tos pašus apsvērumus atkārtoti nenorāda.

[10] Papildus apgabaltiesa konstatē, ka fakts, ka Muitas kriminālpārvaldes reids tika veikts pēc VID Muitas pārvaldes darbinieku pārbaudes secināms no lietā iesniegtā pierādījuma – VID Muitas kriminālpārvaldes Kontroles daļas priekšnieka vietnieka dienesta ziņojuma (*lietas 22.lapa*). Minētais ziņojums uzskatāms par LAPK 243.pantā minēto pierādījumu, kas ir uz šo lietu attiecināms un pieļaujams pierādījums. Savukārt *I.V.* nav iesniedzis lietā nevienu pierādījumu, kas apstiprinātu viņa ieceri cigarešu deklarēšanai. Arī Protokola noformēšanas brīdī *I.V.* procesuāli nav nostiprinājis iebildumus par to, ka viņam nebija dota iespēja deklarēt Preces. Vēlāk *I.V.* izteiktais iebildums, ka viņam šāda iespēja nebija dota, uzskatāms vienīgi par personas vienpusēju apgalvojumu, kas neapstiprinās ar citiem lietā esošajiem pierādījumiem.

Pastāvot šādiem apstākļiem, apgabaltiesa atzīst, ka izskatāmajā lietā administratīvais sods *I.V.* piemērots pamatoti un tiesiski, līdz ar to, ņemot vērā administratīvā soda preventīvo raksturu, apgabaltiesa uzskata, ka tas sasniedz LAPK 22. pantā noteikto mērķi – administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, apgabaltiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks un tas nav atceļams, savukārt *I.V.* sūdzība nav pamatota un ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 4.punktu, 289.[22] pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

grozīt ar Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2010.gada 4.jūnija lēmumu Nr.22.5/29199 (2010.gada 14.janvāra administratīvā pārkāpuma protokols Nr.BN001212) *I.V.*, personas kods */personas kods/*, noteikto sodu par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.[12] pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu un noteikt to 80 (astoņdesmit) latu apmērā.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnese referente I.Kaļiņina

Tiesnese R.Paegle

Tiesnesis M.Vīgants